

dimisit omni clero rogam integrum. * Qui etiam se- A idus Octobris. Et cessavit episcopatus mensurum pultus est ad beatum Petrum apostolum sub die iv unum, dies xiii.

VARIORUM NOTÆ.

Anastasio annotata occurrit. Aliis autem in Ecclesiis ad rationem redditum cl-ro liebat erogatio. Exstat Felicis IV constitutio apud Agnellum in Vita Ecclesii episcopi Ravenn. pag. 96 : *Quarta patrimonii Ravennatensis Ecclesiae, hoc est, tria millia solidorum, solius erogationibus clericis omnibus, vel quibus erogari est solitum, compleatur.* Quandoque etiam facia occurrit duplex roga, velut in Bonifacio V, pag. 419, legitur. Quod quidem tunc potissimum contingit enim cum nova patrimonia, seu bona alia ex largitione principum et fidelium sedes apostolica acquirebat. Namque etiam de conquisitis noviter Ironis quartam clero Ravennatensi debitam, statuit Felix pontifex, in eadem constitutione subiungens : *Si quid tamen ex pensionibus vel hereditatibus crescere Domino nostro volente, contigerit, eodem Do-*

mino mediante, etiam quartæ portioni adjiciantur, sic ut brevibus ordinatis, quod singulis distribuitur, latere non possit... secundum loca, quæ omnia Deus secundum iustitiam et mensuram constituit. BENCIVS.

* *Qui etiam sepultus est.* Tandem Joannes papa cum sedisset annum unum, menses novem, dies 18, ut scribit Anastasius, in Doinino obdormivit die undecima mensis Octobris anni sexcentesimi quadragesimi secundi, et *sepultus est ad beatum Petrum apostolum sub die iv Idus Octobris,* seu die duodecima ejusdem mensis. In duratione sedis ejus Anastasius textum purum esse ex eo deducitur quod Regino, Luitprandu-, Ordericus, lib. II, et catalogus Vaticano-Palatinus eamdem anni unius, mensium novem et dierum deceim et octo sedis durationem ei assignent. PAGIUS.

JOANNIS PAPÆ IV,

ROMANI PONTIFICIS

EPISTOLÆ.

(Mansi, Conc. Coll. tom. X.)

EPISTOLA PRIMA.

JOANNIS PAPÆ IV ET CLERI ROMANI, AD EPISCOPOS ET
PRESBYTEROS SCOTIÆ.*De Paschate more catholico celebrando, et reviridente
Pelagiana haeresi diligenter cavenda.*

Dilectissimis et sanctissimis Thomiano, Columbano, Chromano, Dimano et Bathano episcopis, Chromano Hermannoque, Lastrano, Stellano et Segiano presbyteris, Sarano ceterisque doctoribus seu abbatis Scotis, Hilarius archipresbyter, et servans locum sanctæ sedis apostolice, Joannes diaconus et in Dei nomine electus, item Joannes primicerius et servans locum sanctæ sedis apostolice, et Joannes servus Dei, consiliarius ejusdem apostolice sedis.

Scripta que perlatores ad sancta memorie Severinum papam adduxerunt, eo de hac luce migrante, reciproca responsa ad ea que postulata fuerant sillerunt. Quibus reseratis, ne diu tantæ quæstionis caligo indiscussa remaneret, reperimus quosdam provincie vestre contra orthodoxam fidem novam ex veteri haeresim renovare conantes, Pascha nostrum in quo immolatus est Christus nebula caligine refutantes, et quarta decima luna cum Hebreis celebrare nitentes. Quo epistole principio manifeste declaratur, et nuperiine temporibus illis hanc apud eos haeresim exortam, et non totam eorum gentem, sed quosdam ex eis hac fuisse implicitos. Exposita autem ratione paschalis observantie, ita de Pelagianis in eadem epistola subdunt; et hoc quoque cognovimus quod virus Pelagianæ haereseos apud vos de-

B uno revivisicit, quod omnino hortamur ut a vestris mentibus hujusmodi venenatum superstitionis facinus auferatur. Nam qualiter ipsa quoque execranda haeresis damnata est, latere vos non debet: quia non solum per istos ducentos annos abolita est, sed et quotidie a nobis perpetuo anathemate sepulta damnatur: et hortamur ne quorum arma combusta sunt, apud vos eorum cineres suscitentur. Nam quis non execretur superbum eorum conamen et impium, dicentium posse sine peccato hominem existere ex propria voluntate, et non ex gratia Dei? Et primum quidem blasphemia et stultiloquium est dicere esse hominem sine peccato, quod omnino non potest, nisi unus mediator Dei et hominum homo Christus Jesus, qui sine peccato est conceptus et partus. Nam ceteri homines cum peccato originali nascentes, testimoniūm prævaricationis Adæ (etiam sine peccato actuali existentes) portare noscuntur, secundum prophetam dicentem: *Ecce enim in iniurialibus conceptus sum, et in peccatis concepit me mater mea (Psalm. 1.).*

EPISTOLA II.

JOANNIS PAPÆ IV AD CONSTANTINUM IMPERATOREM, FI-
LIUM HERACLI.* *Apologiz pro Honorio papa, propter unam in Christo
voluntatem, cuius aiunt eum calumniatores mentio-
nem fecisse.*

Dominus, qui dixit de tenebris lucem splendescere, qui eripuit nos de potestate tenebrarum in admirabile lumen suum, lumen veritatis, et veritas luminis,

* Joannis IV papæ apologia pro Honorio, cum ad Constantinum imperatorem scripta sit, quem me suis tantum quatuor post Heraclii patris obitum reg-

D nasce Græcorum annales produnt, consequens est ut anno Christi 641, quo ex vita excessisse dicitur Heraclius, scriptam fuisse intelligamus. Scribendæ oc-

in quo complacuit omnem plenitudinem divinitatis A habitare, et per eum reconciliare omnia, in ipso pacificans per sanguinem crucis ejus, sive quæ in cœlis sunt, sive quæ in terris, propter eminentem magnitudinem divitiarum bonitatis suæ in faciem Ecclesie suæ recipiens, vestram præcognitam sibi et prædestinatam benignitatem ad fideli nunc integritatem vocare dignatus est : ita ut omni fallaci caligine procul anima, per vos victricem faciat veritatem. Quantum enim ex diversis suggestionibus quæ ad nos ceteratum venerunt, quinimo et ex ipso quoque auditu didicimus, omnes Occidentales partes scandalizatae turbantur, fratre nostro Pyrrho patriarcha per litteras suas hic atque illuc transmissas nova quedam et præter regulam fideli prædicante, et ad proprium sensum quasi sanctæ memorie Honorium papam decessorem nostrum attrahere festinante, quod a mente catholici Patris erat penitus alienum. Igitur ut vestra benignitas causam totam rei discere possit, subtilissima veritate quæ ante brevis intercapelinem temporis gesta sunt enarrabo. Sergius reverendæ memorie patriarcha prædicto sanctæ recordationis Romanæ urbis pontifici significavit quod quidam in Redemptore nostro domino Jesu Christo duas contrarias dicerent voluntates ; quo præfatus papa comperto, rescripsit ei quia Salvator noster sicut esset monadicus unus, ita et valde mirabiliter super omne genus hominum concepitus et natus esset. Et sancta quoque ipsius incarnata dispensatione docebat quia Redemptor noster sicut esset Deus perfectus, ita esset et homo perfectus : ut quam primus homo per prævaricationem amisit, sine aliquo peccato natus primæ imaginis nobilem originem renovaret. Natus ergo est secundus Adam nullum habens nascentio vel cum hominibus conservando peccatum ; etenim Verbum caro factum in similitudine carnis peccati, omnia nostra susceptipit, nullum reatus vitium ferens ex traduce prævaricationis exortum. Similitudinem ergo intelligimus, non carnis ejus, sed peccati. Etenim carnem Dominus vere suscepit ex intemerata et beata Virgine Dei genitricē, consubstantialis nobis effectus. Ergo similitudinem carnis peccati sanctus dicit apostolus, quam similem nobis peccatoribus sine peccato cum anima rationali suscepit ; et idcirco unam voluntatem secundum primam formationem Adæ naturalem humanitatis suæ Dominus noster Jesus Christus habere dignatus est, non duas contrarias, quemadmodum nunc nos habere dignoscimur qui de peccato sumus Adæ geniti : quoniam corruptibilis per transgressionem primus homo effectus, et Creatori suo subdi contemniens, sensit carnem, quæ prius erat sibi subiecta, nihilominus repugnante, et peccato suo to-

casio nata ex Pyrrho patriarcha et aliis Monothelitis, qui Honorii ad Sergium Pyrrhi decessorem epistola abutebantur, quasi ipsorum heresi faveret : quam Joannes recte atque orthodoxo sensu dictatam probat. Ilujus apologiae testimonio uis est sanctus Maximus confessor in disputatione sua cum Pyrrho, quæ paucis post annis in Africa secta est. Honorii vero ad Sergium litteræ, quarum nomine insimulabatur, in sexta synodo actione lœ recitantur.

tum genus humanum fecit obnoxium, sicut dicit Apolos : *Regnavit mors ab Adam usque ad Moysen, etiam in eos qui non peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ (Rom. v).* Quapropter et nos qui per prævaricationem et peccatum illius nascimur, duas contrarias habere voluntates dignoscimur : duas autem dico, mentis et carnis invicem reluctantæ, sicut idem beatus docet apostolus : *Caro concupiscit adversus spiritum, et spiritus adversus carnem. Hoc autem invicem adversantur, ut non quæcumque voluntas illa facialis (Galat. v).* Et hoc omne humanum patitur genus sub peccato constitutum, quoniam nemo est mundus ab hoc peccato prævaricationis, nec infans, sicut scriptum est, cuius est unius diei vita super terram. Et quemadmodum Spiritus sanctus per David ait : *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, et in delictis peperit me mater mea (Psal. l).* Sicut enim in Adam omnes peccaverunt (*I Cor. xv*), secundum Apostolum, ita in Christo omnes justificabuntur. Et sicut per unum hominem peccatores constituti sunt multi, ita et per unum hominem justi constituentur multi (*Rom. v*). Ergo unus et solus est sine peccato mediator Dei et hominum homo Christus Jesus, qui in mortuis liber conceptus et natus est. In dispensatione itaque sanctæ carnis suæ duas nunquam habuit contraria voluntates, nec repugnavit voluntati mentis ejus voluntas carnis ipsius : neque enim habuit quodcumque peccatum qui venit dimittere peccatum mundi, quemadmodum et ipse dixit : *Quis ex vobis arguet me de peccato (Joan. viii)*? et alias taliter ait : *Venit princeps mundi hujus, et in me invenit nihil (Joan. xiv)*. Unde scientes quod nullum in eo cum nasceretur et conservaretur esset omnino peccatum, decenter dicimus, et veraciter confitemur, unam voluntatem in sanctæ ipsius dispensationis humanitate, et non duas contrarias mentis et carnis prædicamus, secundum quod quidam heretici velut in puro homine delirare nosruntur.

Secundum hunc igitur modum jam dictus decessor noster prænominate Sergio patriarchæ peccatum non scripsisse dignoscitur, quia in Salvatore nostro duæ voluntates contrariae, id est, in membris ipsius, penitus non consistunt, quoniam nihil vitii traxit ex prævaricatione primi hominis. In nobis enim, non in eo, coaptatur quod scriptum est : *Scio enim quia non habitat in me, id est in carne mea, bonum (Rom. i)*. Et iterum : *Non quod volo bonum hoc ago, sed quod nolo malum hoc facio. Si autem quod nolo malum illud facio, non jam ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum (Ibid.)* : et post haec : *Video enim aliam legem in membris meis repugnarem legi mentis meæ, et capiturantem me in lege peccati, quæ est in membris meis. (Ibid.)* Hinc ergo haec duæ contraria voluntates

Joannis epistole subdita sunt excerpta quædam eis tribus epistolis Maximi ejusdem. Ac de prioribus quidem duabus, quarum in altera, quæ ad Marinum presbyterum scripta est, illo oīli quoque ad Sergium epistolam defendit, in altera ad Petrum illud stresem Honorio itidem et Sophronio contra Pyrrhum patrocinatur, cur earum hoc loco injecta sit mentio perspicua res est, de tertia, non item : *quo eam referri debeat incertum est. SIRMONS.*

mentis et carnis, quas Apostolus docet, in nostro ne-
quaquam Salvatorem fuerunt, eo quod hic luctaminis
stimulus ex prævaricatione protoplasti sumpsit ini-
tium; quoniam a Redemptore nostro natura suscepta
est, non criminis culpa. Sed ne quis nonnunquam
minus intelligens rprehendat quamobrem de humana
tantum natura et non etiam de divina natura doceat
sciatur: etenim Christus in duabus naturis in una
persona unitis cognoscitur, adoratur, et colitur Deus
et homo perfectus: debet qui super hoc ambigit scire
quoniam ad hoc facta est responsio ad jam dicti pa-
triarchæ interrogationem. Præterea et hoc fieri solet
ut scilicet ubi est vulnus, ibi med cinale occurrat
auxiliū. Eam et beatus apostolus hoc sæpe fecisse
dignos itur, se secundum auditorum consuetudinem
præparans: et aliquando quidem de supra natura
docens, de humana penitus tacet, aliquando vero de
humana dispensatione disputans, mysterium divini-
tatis ejus non tangit. Etenim ipse hic quidem de di-
vina natura ait: *Christus Dei virtus, et Dei sapien-
tia* (*I Cor. i*): alibi autem de incarnatione ejus ita
dixit: *Quod stultum est Dei, sapientius est hominibus,
et quod infirmum est Dei, fortius est hominibus* (*Ibid.*) : Sapientia autem ei stultitia, virtus et in-
firmitas, contrarie ad invicem absque dubietate
ponuntur. Ergo de contraria sibi met docet beatus
apostolus? absit: sed audiētibus semet configu-
rat sapienter, secundum tempus docens, ut provida
nutrix parvulis quidem lac præbens, perfectis a-
tēt solidum tribuens cibum. Quid ergo est quod
ait: *Quod infirmum est Dei, fortius est hominibus;
et quod stultum est Dei, sapientius est hominibus*. Hoc totum capitulum de dispensatione Christi, non
de superna natura illius docere videtur: volens
ostendere, quia Deus homo factus animam habuit et
corpus humanum, quod stultum asserit et infirmum.
Sapientia enim humana divinæ collata stultitia est:
*Fortitudo vero carnis cum Dei virtute comparata,
infirmitas est*. Quia profecto condita humana sapien-
tia cum conditrice sapientia comparata, stultitia est.
Igitur connectentes utraque, et Christum Dei virtu-
tem et Dei sapientiam secundum divinitatem, naturam
divinitatis ejus confirmant: et secundum ejus sanctæ
carnis dispensationem, quod stultum et quod infir-
mum est Dei, naturam humanitatis veraciter præ-
dicamus, quoniam hoc infirmum et stultum, fortius
et sapientius est omnibus hominibus. Omnes enim
homines, sicut etiam superioris dictum est, sub pec-
cato prævaricationis nascuntur: Dominus autem nos-
ter Jesus Christus absque peccato existens, et nullum
secum vitium ferens velutatis, non solum fortior,
sed et sapientior est omnibus hominibus, quamvis
infirmum nostrum et stultum sola misericordia sus-
cipere sit dignatus. Qui vero ex peccato primi ho-
minis nati sunt, illi iræ ac tenebrarum a sanctæ
Scripturæ magisterio nominantur. At vero Christus,
cum lux vera sit, sedentes in tenebris et umbra
mortis illuminare dignatus est. Quid enim doceat
apostolus scribens ad Ephesios, audiamus: *Et vos,
inquit, cum mortui essetis delictis et peccatis restris,*

A in quibus aliquando ambulantis secundum sæculum
mundi hujus, secundum principem potestatis aeris spi-
ritus, qui nunc operatur in filios diffidentia, in quibus
et nos quando conversati sumus in desideriis carnis,
facientes voluntates carnis et cogitationum, et eramus
natura filii iræ, sicut et cæteri (*Ephes. ii*). Ecce iste
sunt duæ voluntates contrarie, mentis scilicet et
carnis, quæ in Salvatore nostro modis omnibus non
fuere. Nos has ex peccato progenitoris Adæ, qui et
se et omne humanum genus obnoxium fecit, habero
dignoscitur, ut aliquando quidem carnis aculeus
menti resistere appareat, aliquando vero voluntas
mentis voluntati carnis contradicere satagat; ut taliter
cum Apostolo gementes confiteamur: *Mente quidem
servio legi, carne vero legi peccati* (*Rom. vii*).

B Dominus autem noster unam voluntatem humanitatis
naturalem suspicere dignatus est, quam in propria
carne potestative ut omnium Dominus circumferebat,
eo quod omnia serviant Deo: nullum profectio ha-
bens vel afferens ex prævaricatione peccatum, quo-
niam solus sine peccato et crimen prævaricationis
est natus.

C Predictus ergo decessor meus docens de mysterio
incarnationis Christi dicebat, non fuisse in eo, sicut
in nobis peccatoribus, mentis, et carnis contrarias
voluntas: quod quidam ad proprium sensum con-
vertentes, divinitatis ejus et humanitatis unam cum
voluntatem docuisse suspicati sunt; quod veritati
omni modo est contrarium. Verum tamen vellem, ut
interrogati responderent, secundum quam naturam
dicant Christi Dei unam voluntatem. Si secundum
divinam tantum, de humanitate ipsius quid respon-
debunt? quoniam et homo perfectus est, ut non cum
Manichæo condeinnetur. Porro si secundum hu-
manitatem Christi dixerint, quod haec voluntas Deus
esset perfectus, observent ne forte cum Photino et
Ebiene judicentur. Jam vero si ex utraque natura
unam voluntatem esse dixerint, non solenn naturales
vo'ntates, sed et ipsas naturas confundent; ut neo
hoc, nec illud, id est divina et humana, intelligi pos-
sit. Sicut enim utrasque naturas in adiunctione unius
Christi, ut impius Nestorius, non partimur; ita dif-
ferentiam naturarum penitus non negamus, sed ne-
que confundimus, quoniam utrasque naturas cum
adiunctione unius personæ Christi Dei inenarrabili

D consonantia constemur. Quia enim unam volunta-
tem dicunt divinitatis Christi et humanitatis, et unam
simul operationem; quid aliud, nisi quia et unam
naturam Christi Dei secundum Eutychianam et Se-
verianam divisionem operari noscuntur? Denique
orthodoxi Patres, qui in toto mundo claruerunt, sic-
ut utrasque naturas, ita et voluntates ac operationes
Christi docere concordi prædicatione monstrantur.
Comperimus autem, quod charta quedam mandata
sit, in qua sacerdotes subscribere coacti sunt contra
tomum beatæ memorie pape Leonis et Chalcedo-
nium synodum: in qua charta quedam sint per
novitatem composita, quæ dogma ecclesiasticum re-
futare omnino cognoscitur. Inspiret ergo divina cle-
mentia Christianissimæ pietati vestra, et cum sitis

emendis immoratae fidei nostre, vos ad cunctos-
la nomen vocat, quod est, qui eorum sunt adiutantes
et auxiliarii, imperatoris sanctimoniales arcenses, et
procurata chartam, que in scribanum properat fidei,
et omnis prædictus est suspensa, præcipitatis deponit
scimus : venies enim qui in Occidentibus partibus
huc advenias, sed et papa i qui sunt regis restitu-
tus, cuiusque præfecte charte excommunicatione, confe-
dereis si sunt. Erit enim per auctoritatem vestram et
apostoli Iacobus perfectionem predicta charta, que con-
tra Chalcedonensem synodum est composta, nec et
in eam tempore obstat, et cunctis virtutibus irrita.
Perfectio vero fidei quemadmodum usque in presentem
reficit, oramus, ut et per vos, sicut etiam per papa
Innoquitum Constantium, divino auxilio in robore suo
permaneat. Propter quod, Christianissimi, et Christi
fidei restitutos, ducate hoc mons in primordiis ver-
tris Ecclesie natri vestre, cujus estis post Deum
episcopates, ut fidem spousi ejus serpentinae callidi-
tas non audeat violare. Hoc in primordiis salutare
sacrificium afferite Domino Deo nostro, et ab ejus
Ecclesia : nam novitatis nebulae radio pietatis vestre
despergit, quatenus Dominus Deus noster vicaria
ope omnes, que contra vos sunt, conterat nationes,
queque faciem et inexpugnabilem Deum repellent.
Quatenus vobis ea que sunt Dei curantibus, Deus
que vestra sunt benignus dignetur perficere. Propter
quod et iam mentis inclinatio geni tota mecum Ecclesie
supplicat, ut ab integritate immaculata fidei nos-
tre, quam sancti apostoli nobis tradiderunt, et sanctissimi
Patres doctrinis luculentissimis consignavere,
noverit confusioneis turbam accovare dignetur. Qua-
tenus Deus et Dominus noster, cujus filius immacu-
lata custoditur, misericordias suas merito vobis et
copiosissime largiatur, qui est omnipotens et dominus
sempiternus. Creator omnium ad vestrum benigne
recepit imperium, et gentes, que in sua veritate
confidunt, inexpugnabili suo potentia prostrant.

EPYSTOLA III.

JOANNIS PAPÆ IV BULCREDO REGI SAXONUM.

(Fragmentum Ivone, p. viii, cap. 130.)

Quoniam sicut audivimus, fornicationis in vobis
peccatum maxime regnat : eo quod sanctimoniales,
et Deo jam devotas feminas, atque de propria con-
sanguinitate homines regni vestri ultra sancti Grego-
rii statutum novello tunc populo necessario manda-
tam, uxores ducere presument : quod nimis scelus
graveque delictum, his apostolatus nostri litteris,
omnes qui sub jure vestro existant, tam laicos,
quam clericos, amodo, et deinceps cavere, ac pro-
priam de factis penitentiam dignam peragere, et
ultra talia nunquam committere : nonnos, bortumar,
alique precipianus. Quid si vobis hoc impium emen-
dere fortasse grave videtur, pro quo Italia sustinet
adversa, nostre paternitati vestris innotescit litteris,
et apostolicis sedis eos, qui tali nefando operi ener-

A viter subjacent, corripionem, et modis omnibus ag-
gravemus decretia.

EPYSTOLA IV.

JOANNIS PAPÆ IV AD SICILIC SRICTSANTH EPISCOPAL.

C: monachis suorum Ecclesiarum sacerdotes
instaurare fecerit.

Iacobus papa Iacob Syracusano episcopo.

Vsis Esteris charitatis vestre, quibus satis per-
penitentem quatuor studio hunc sancte sedi reveren-
tiam exhibetis, non modice gavisi sumus. Nunc
itaque super ea que orationibus, et charissimo fra-
tri, benigne consideram datus. Delegavit enim nobis
pia mansuetudo vestra, utrum ecclesie pro quiete
monachorum a sanctis catholicisque episcopis eis
tradite per sacerdotes ab eis ordinatos et investitos
debeat instauri. Adhuc quoque fraternitas tua
item et seditionem inter clericos et monachos ex
hac causa non medicam esse ortam, quod instiga-
tione versuti hostis esse factum nemo ambigat, habet
enam mille nocendi modos. nec ignoramus astu-
tias ejus. Conatur namque a principio ruine sue
unitatem Ecclesie resciindere, charitatem vulnerare,
sanctorum operem dulcedinem felie invidice inficere.
Doleat enim sat et erubescit, charitatem, quam in
celo acquirit habere, homines constantes ex lutea
materia in terra tenere. Unde oportet, quantum
fragilitati nostrae conceditur, ut omnes aditus no-
cendi ejus versutis diligentissime muniamus, ne
mors ingrediatur portas nostras. Consilio itaque mul-
torum fratrum diligentissime exquisito decrevimus,
ut auctoritate ecclesie monachis tradite per suos sacer-
dotes instituantur. Divizae enim leges habent ei
seculares, et cujus est possessio, ejus fiat institutio.
Et si in dando quod mox est, felicis fuit charitas,
sit facilior in concedendo, quod minus est, sancta
largitas. Majus enim fuit possessionem dare, quam
sit vestituram concedere. Quomodo autem posses-
soris jura cognoscantur, et suorum sibi tributa re-
dendur ubi quod suum est per alterum datur et cum
voluerit auferatur? Humanæ moris est illum vereri,
cujus iudicio et voluntate nunc erigitur, nunc de-
primitur. Cade fit et qui in parte sunt episcopis ad
servientium proclivior sacerdos fit; et sic episcopus
qui sancte et religiose dederat, quadam simulata aucto-
ritate ad se retrahat. Sic itaque privata mercede
quam consecularis fuerat : tam quia facta charitatem
auferit quod dederat, tam quia pravorum sacer-
dotum discordias et scissuras amantium, lites et di-
sensiones inter episcopos seminantium verbis nimis
factus credulus quod prius facete moliebatur lucrari,
post detecta fraude conatur quadam usurpatione ex
toto auferre. Quorum advertentes calliditatem et
hostis versuti suasiones, deinceps omnia licentiam
monachis datus suorum Ecclesiarum investidores
fieri : ita tamen ut iudicio synodi, si contra sacer-
dotium agere presumperiat, malcentur, et felici mer-
cione episcopi sacerdotum piacula resecetur.